

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 298/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť M. L., S., zastúpeného advokátom JUDr. J. K., M., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo M. L. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Okresnému súdu Michalovce **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004 konal bez zbytočných prietáhov.

3. M. L. priznáva primerané finančné zadost'učinenie v sume 1330 € (slovom tisícristotridsať eur), ktoré je p o v i n n ý Okresný súd Michalovce vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. M. L. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 223,52 € (slovom dvestodvadsaťtri eur a päťdesiatdva centov), ktorú je p o v i n n ý Okresný súd Michalovce vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. K. do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 298/08-16 z 18. septembra 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. L. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Michalovce (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004.

2. Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidí sťažovateľ v tomto opísanom skutkovom stave:

„Predseda senátu svojim nezákonným postupom spôsobil neúnosné priet'ahy v konaní a to napr. tým, že uznesením zo dňa 04. 11. 2005, sp. zn. 1T 199/04-417 postúpil vec na prejednanie Krajskému súdu v Košiciach s odôvodnením, že na Krajskom súde

v Košiciach prebieha trestné konanie obž. M. L. a A. L. za trestný čin podvodu podľa § 250 Tr. zákona, a preto prichádza do úvahy spojenie vecí na spoločné konanie.

...

Proti tomuto uzneseniu OS Michalovce som v lehote podal sťažnosť na Krajský súd v Košiciach a žiadal som zrušiť napadnuté uznesenie a prikázať Okresnému súdu v Michalovciach vo veci rozhodnúť. Na Krajskom súde v Košiciach som bol úspešný a KS Košice uznesením, zo dňa 14. decembra 2005, sp. zn. 4 Tos 96/05-423 napadnuté uznesenie zrušil a Okresnému súdu uložil, aby vo veci konal a rozhodol.

...

Predseda senátu JUDr. A. Ch. vytýčil a vykonal vo veci hlavné pojednávanie až dňa 05. marca 2007.

...

Sťažnosť na neúnosné prietahy v tejto veci som do rúk predsedu súdu podal listom zo dňa 03. 04. 2007. Ďalšiu opätovnú sťažnosť na prietahy v konaní som doručil do rúk predsedu súdu dňa 16. 04. 2008. Dodnes som na uvedené sťažnosti z Okresného súdu Michalovce nedostal žiadnu odpoveď.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo M. L. ... na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004, porušené bolo.

2. Okresnému súdu Michalovce prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1T/199/2004 konal bez zbytočných prietahov.

3. M. L. ... priznáva finančné zadosťučinenie v sume 300.000,- Sk (slovom tristotísíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Michalovce povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Michalovce je povinný uhradiť M. L. ... trovy právneho zastúpenia v sume 5.144,- Sk, na účet ich právneho zástupcu JUDr. J. K. do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu...“

Sťažovateľ svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia odôvodnil tým, že „ *trvalé a účelové priedahy v konaní sledujú jediný cieľ, aby sa oddialilo meritórne rozhodnutie, na základe ktorého by sa sťažovateľ mohol pred súdom domáhať náhrady škody za nespravodlivé trestné stíhanie. Sťažovateľ bol totiž v uvedenej trestnej veci aj väzobne stíhaný a to po dobu vyše siedmich mesiacov.* “.

5. Na základe žiadosti ústavného súdu sa podaním z 22. júla 2008 (sp. zn. 1 SprV/310/2008) a zo 4. novembra 2008 (sp. zn. 1 SprV/411/2008) k veci písomne vyjadril predseda okresného súdu. Právny zástupca sťažovateľa nezaujal stanovisko k tomuto vyjadreniu, hoci bol na túto možnosť ústavným súdom listom č. k. I. ÚS 298/08-29 z 19. novembra 2008 upozornený.

5.1 Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprV/310/2008 z 22. júla 2008 okrem prehľadu procesných úkonov vo veci uviedol:

„Obžaloba... bola Okresnému súdu... doručená dňa 15. 12. 2004. Dňa 4. 11. 2005 sudca vydal uznesenie..., ktorým trestnú vec proti obžalovanému M. L. a spol. postúpil na prejednanie Krajskému súdu Košice. Sudca tak učinil po 11-mesačnom priedahu.

Na základe sťažnosti obvineného M. L. ... Krajský súd Košice uznesením zo dňa 14. 12. 2005... uvedené uznesenie Okresného súdu... zrušil a okresnému súdu uložil, aby vo veci konal a rozhodol. V dôvodoch tohto zrušujúceho uznesenia mimo iného krajský súd uvádza, že postup Okresného súdu... je nezákonný.

Sudca... potom vykonal doteraz jediné pojednávanie dňa 5. 3. 2007. To znamená, že vyše dvoch rokov vo veci nekonal. Na pojednávaní dňa 5. 3. 2007 konajúci sudca hlavné pojednávanie odročil na neurčito a od tej doby opäť vo veci nekoná.

...

Vzhľadom na zistené skutočnosti tak, ako boli vyššie popísané, považujem sťažnosť podanú Ústavnému súdu... za dôvodnú a opodstatnenú.“

Predseda okresného súdu v liste sp. zn. 1 SprV/411/2008 zo 4. novembra 2008 uviedol: „*na našom písomnom stanovisku, obsiahnutom v našom vyjadrení... zo dňa 22. 7. 2008 trváme a odvtedy sa na tomto nič nezmenilo*“.

6. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou označených práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. v primeranej lehote (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností a zo spisu okresného súdu sp. zn. 1 T 199/2004 ústavný súd zistil, že 15. decembra 2004 podal okresný prokurátor v Michalovciach (ďalej len „okresný prokurátor“) obžalobu č. k. Pv 737/2004-23 proti sťažovateľovi pre trestný čin v spolupáchateľstve nedovoleného prekročenia štátnej hranice, ktorú okresný súd zaregistroval pod sp. zn. 1 T/199/2004.

Následne okresný súd vo veci vykonal tieto úkony:

Sudca dal 6. mája 2005 kancelárii pokyn, aby vyžiadala spis z Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) týkajúci sa trestného stíhania sťažovateľa (pôvodná spisová značka konania na okresnom súde 19 T 82/02.)

Krajský súd na výzvu okresného súdu 10. júna 2005 oznámil, že vo veci bolo rozhodnuté 5. mája 2005 uznesením o vrátení veci prokurátorovi, proti uzneseniu však prokurátor podal sťažnosť, a preto vec bude postúpená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o sťažnosti.

Podaním z 18. júla 2005 okresný prokurátor požiadal okresný súd o informáciu, prečo doteraz nebolo nariadené hlavné pojednávanie v predmetnej veci.

Okresný súd listom z 19. septembra 2005 požiadal krajský súd o podanie správy, ako bolo rozhodnuté vo veci týkajúcej sa sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 3 T 10/02, ktorá bola postúpená najvyššiemu súdu.

Okresný súd listom z 19. septembra 2005 odpovedal okresnej prokuratúre na jej žiadosť z 18. júla 2005 tak, že hlavné pojednávanie doteraz nebolo vo veci nariadené, pretože predchádzajúcu trestnú vec sťažovateľa vedenú na krajskom súde pod sp. zn. 3 T 10/02 prichádza do úvahy spojiť s terajšou vecou vedenou na okresnom súde.

Krajský súd 30. septembra 2005 oznámil okresnému súdu na jeho žiadosť z 19. septembra 2005, že spis sa nachádza na najvyššom súde.

Okresný súd 4. novembra 2005 uskutočnil hlavné pojednávanie vo veci. Vyniesol uznesenie č. k. 1 T 199/204-415, ktorým spojil na spoločné prerokovanie a rozhodnutie vec obžalovaného E. I. vedenú pod sp. zn. 3 T 237/05 s trestnou vecou vedenou pod sp. zn. 1 T 199/04. Ďalej vyniesol uznesenie č. k. 1 T 199/204-417, ktorým postúpil vec sťažovateľa a spoluobžalovaného krajskému súdu na prerokovanie a rozhodnutie. Písomné vyhotovenie uznesení bolo vypravené poštou 7. novembra 2005.

Spoluobžalovaný E. I. 14. novembra 2005 podal okresnému súdu sťažnosť proti uzneseniu č. k. 1 T 199/204-417 zo 4. novembra 2005 a 15. novembra 2005 podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť aj sťažovateľ.

Okresný súd 21. novembra 2005 spracoval predkladáciu správu a odoslal spis krajskému súdu na rozhodnutie o podaných sťažnostiach. Krajský súd prevzal spis 23. novembra 2005 a zaevidoval ho pod sp. zn. 4 Tos 96/05.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Tos 96/05-423 zo 14. decembra 2005 zrušil napadnuté uznesenie a uložil okresnému súdu, aby vo veci konal a rozhodol.

Dňa 28. februára 2006 sudca dal kancelárii pokyn nariadiť hlavné pojednávanie na 22. marec 2006 a predvolať svedkov.

Okresný súd 17. marca 2006 zrušil nariadené hlavné pojednávanie a stanovil nový termín hlavného pojednávania na 23. marec 2006.

Podaním z 22. marca 2006 sa sťažovateľ ospravedlnil z hlavného pojednávania zo zdravotných dôvodov.

Na hlavnom pojednávaní 23. marca 2006 bol neprítomný sťažovateľ. Okresný súd hlavné pojednávanie odročil na 12. apríl 2006.

Dňa 3. apríla 2006 sudca dal kancelárii pokyn na zrušenie hlavného pojednávania nariadeného na 12. apríl 2006 z dôvodu rekonštrukcie pojednávacej miestnosti.

Sudca dal kancelárii pokyn, aby predvolala sťažovateľa na informatívny výsluch na 19. jún 2006.

Sudca dal 15. januára 2007 kancelárii pokyn nariadiť hlavné pojednávanie na 7. február 2007.

Okresný súd listom z 5. marca 2007 požiadal Okresný súd Liptovský Mikuláš o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza trestná vec obžalovaného E. I., a prípadné zaslanie právoplatného rozsudku.

Okresný súd listom z 5. marca 2007 požiadal krajský súd o oznámenie, v akom štádiu sa nachádza vec vedená pod sp. zn. 3 T/10/02, a prípadne zaslanie právoplatného rozsudku.

Dňa 7. februára 2007 bolo hlavné pojednávanie za prítomnosti sťažovateľa, avšak nedostavil sa jeho právny zástupca, ktorý ospravedlnil svoju neúčasť. Hlavné pojednanie bolo odročené na návrh okresného prokurátora na 5. marec 2007.

Okresný súd na hlavnom pojednávaní vypočul sťažovateľa a obžalovaného E. I. Vykonal dokazovanie listinami založenými v súdnom spise a pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu vyčkania právoplatnosti rozsudkov v súvislosti s inou trestnou činnosťou obžalovaných. Nariadil vyžiadanie rozsudkov z krajského súdu a Okresného súdu Liptovský Mikuláš.

Krajský súd 16. apríla 2007 oznámil okresnému súdu, že vec sťažovateľa vedená pod sp. zn. 3 T/10/02 nie je doteraz právoplatne skončená a spis bol zaslaný najvyššiemu súdu 3. mája 2006 na rozhodnutie vo veci.

Dňa 19. apríla 2007 Okresný súd Liptovský Mikuláš oznámil okresnému súdu, že vec vedená pod sp. zn. 1 T/113/2005 proti obžalovanému E. I. sa nachádza na Krajskom súde v Žiline, ktorý rozhoduje o odvolaní obžalovaného.

Dňa 23. augusta 2007 sudca dal kancelárii pokyn, aby vyžiadala z krajského súdu spis 3 T/10/02 a od Okresného súdu Liptovský Mikuláš spis vedený pod sp. zn. 1 T/113/2005.

Okresný súd 17. septembra 2007 dostal kópie rozsudkov z Okresného súdu Liptovský Mikuláš týkajúce obžalovaného E. I.

Dňa 17. septembra 2007 krajský súd oznámil okresnému súdu, že spis vedený pod sp. zn. 3 T/10/02 sa nachádza na najvyššom súde.

Sudca dal 12. júna 2008 kancelárii pokyn, aby vykonala dopyt na krajskom súde, či vec vedená pod sp. zn. 3 T/10/02 je právoplatne skončená. Pokyn bol opakovaný 16. júla 2008 a 31. októbra 2008. V úradných záznamoch zo 16. júla 2008, 8. septembra 2008 a 31. októbra 2008 vykonaných asistentkou sudcu je poznamenané, že spis sp. zn. 3 T/10/02 sa nachádza na najvyššom súde.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004, teda v trestnej veci proti sťažovateľovi, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil, že základné právo na konanie bez zbytočných prieťahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02).

1. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd bral v predmetnom prípade do úvahy skutkový stav veci a platnú právnu úpravu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 92/97) relevantnú na rozhodnutie. Predmetom posúdenia je trestnoprávne konanie (rozhodovanie o vine a treste za spáchaný skutok), ktoré sa začalo podaním obžaloby okresnou prokuratúrou 15. decembra 2004 na okresnom súde.

Vychádzajúc z obsahu predovšetkým spisu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/2004 v trestnej veci proti sťažovateľovi a jeho postupu v uvedenej veci ústavný súd nezistil žiadnu právnu okolnosť, na základe ktorej by sa malo preskúmané konanie vyhodnotiť ako zložité.

V súvislosti s posudzovaním trestnej veci proti sťažovateľovi okresný súd síce zisťoval stav konania v iných trestných veciach súvisiacich so sťažovateľom, ale táto okolnosť nesmie ísť na úkor rozumného a efektívneho procesného správania spočívajúceho v zákonne dostatočnom vymedzení rozsahu dokazovania podľa obžaloby, ktoré malo (má) byť relevantnou okolnosťou, pri posúdení prípadnej trestnej zodpovednosti sťažovateľa.

1.2 Správanie sťažovateľa v priebehu doterajšieho konania treba posudzovať komplexne. Jeho návrhy a sťažnosti, ktoré v doterajšom priebehu trestného konania vedeného proti jeho osobe produkoval, sú súčasťou práva na obhajobu a sú motivované v konečnom dôsledku snahou dosiahnuť priaznivé rozhodnutie v konaní pred súdom.

1.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom treba uviesť, že ústavný súd sa zaoberal nielen tvrdením sťažovateľa, ale vychádzal z komplexného posúdenia priebehu doterajšieho konania s prihliadnutím na obsah obžaloby, relevantnú právnu úpravu, ako aj doterajšiu celkovú dĺžku konania. Úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či konkrétny postup okresného súdu v trestnom konaní nie je z hľadiska naplnenia základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru) svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený (obdobne pozri napr. I. ÚS 13/00).

Za zbytočný prieťah v konaní orgánu činného v trestnom konaní (v danom prípade okresného súdu) možno považovať dobu jeho nečinnosti alebo zjavne neefektívnej činnosti pri napĺňaní účelu Trestného poriadku, predovšetkým požiadavky, aby trestné činy boli náležite zistené (§ 1 ods. 1 Trestný poriadok).

Ústavný súd zistil, že okresný súd nevykonal žiaden úkon smerujúci k prerokovaniu a rozhodnutiu vo veci samej v období od 15. decembra 2004 do 6. mája 2005, keď bol daný pokyn na vyžiadanie spisu (sp. zn. 19 T 82/02) z krajského súdu, v trvaní viac ako 4 mesiace. Ďalej nekonal v období od 10. júna 2005, keď dostal odpoveď z krajského súdu, až do 19. septembra 2005, keď požiadal krajský súd o podanie správy, ako bolo rozhodnuté v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 10/02, v trvaní viac ako 3 mesiace. Aj keď 30. septembra

2005 dostal okresný súd odpoveď z krajského súdu na svoju žiadosť z 19. septembra 2005, ďalej nekonal do 4. novembra 2005, keď uskutočnil hlavné pojednávanie, v trvaní viac ako 1 mesiac.

Nečinnosť okresného súdu bola aj v období od 3. apríla 2006, keď bol kancelárii daný pokyn na zrušenie hlavného pojednávania nariadeného na 12. apríl 2006 z dôvodu rekonštrukcie pojednávacej miestnosti, až do 7. februára 2007, keď sa uskutočnilo hlavné pojednávanie, v trvaní viac ako 10 mesiacov. V nečinnosti okresný súd pokračoval aj v období od 19. apríla 2007, keď mu Okresný súd Liptovský Mikuláš podal informáciu o stave konania sp. zn. 1 T/113/2005, až do 23. augusta 2007, v trvaní viac ako 4 mesiace.

Následne nečinnosť okresného súdu bola od 17. septembra 2007, keď dostal požadovanú informáciu z krajského súdu o stave konania vedeného pod sp. zn. 3 T/10/02, do 12. júna 2008, keď opätovne vykonal dopyt na krajský súd, v akom štádiu sa nachádza vec vedená pod sp. zn. 3 T/10/02, v trvaní viac ako 8 mesiacov.

Celková doba nečinnosti okresného súdu, v ktorej nevykonal žiaden úkon k prerokovaniu a rozhodnutiu veci, trvala viac ako 30 mesiacov, ktoré ústavný súd hodnotí ako zbytočné priet'ahy v konaní, čím došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv.

Okrem nečinnosti okresného súdu vykázaná je aj zjavná neefektívnosť, ktorá bola tou okolnosťou, v dôsledku ktorej ústavný súd v posudzovanej veci konštatuje aj porušenie sťažovateľom označených práv.

Okresný súd uznesením č. k. 1 T 199/04-417 zo 4. novembra 2005 rozhodol tak, že postúpil trestnú vec sťažovateľa na prerokovanie krajskému súdu, avšak toto rozhodnutie nemalo oporu v zákone. Na túto skutočnosť výslovne poukázal krajský súd v zrušujúcom uznesení č. k. 4 Tos 96/05-423 zo 14. decembra 2005, v rámci ktorého prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal a rozhodol. Ďalšie úkony okresného súdu sú poznačené pokračujúcou neefektívnosťou.

Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného nepovažoval za podstatné množstvo úkonov, ktoré okresný súd v doterajšom trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 199/204 vykonal, ale v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (II. ÚS 33/99, II. ÚS 71/01) považoval za rozhodujúcu predovšetkým skutočnosť, či ich vykonanie bolo efektívne, rešpektovalo zásadu procesnej ekonomiky a zásadne vytváralo podmienky na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa ako obvineného v tomto trestnom konaní.

1.4 Okrem uvedeného hodnotenia veci podľa troch základných kritérií ústavný súd prihliadol aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre sťažovateľa. Z hľadiska hodnotenia povahy veci sa ústavný súd oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre ESĽP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie.

V okolnostiach prípadu, keď v predmetnom trestnom konaní od podania obžaloby okresnému súdu proti sťažovateľovi uplynuli viac ako 4 roky, ústavný súd konštatoval, že okresný súd nebral do úvahy skutočnosť, že sťažovateľ bol a je v celom priebehu trestného konania na základe pomalého postupu tohto štátneho orgánu v stave dlhodobej právnej neistote (podobne III. ÚS 183/05).

Napokon si ústavný súd nemohol nevšimnúť, že okresný súd priznal oprávnenosť sťažnosti a tým aj priet'ahy v konaní.

2. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že doterajším postupom okresného súdu, došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 1 tohto nálezu.

3. Pretože ústavný súd zistil porušenie označených práv sťažovateľa okresným súdom, prikázal mu (čl. 127 ods. 2 ústavy), aby vo veci konal bez zbytočných prietáhov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia v jeho trestnej veci.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 2 tohto nálezu.

IV.

1. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu celkovú dĺžku trestného konania (takmer 4 roky) a podiel okresného súdu na jej dĺžke, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, najmä význam uplatňovaného nároku pre sťažovateľa, ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, a správanie sťažovateľa ústavný súd považoval priznanie sumy 1330 € za primerané finančné zadost'učinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku v bode 3 tohto nálezu.

2. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ bol vo veci úspešný, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Pri výške náhrady trov právneho zastúpenia ústavný súd vychádzal zo skutočnosti, že právny zástupca sťažovateľa vo veci vykonal dva úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) z 9. júna 2008. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov vykonaných v roku 2008 je 1/6 z výpočtového základu 19 056 Sk, t. j. 3 176 Sk, čo spolu s režijným paušálom 190 Sk predstavuje sumu 3 367 Sk. Odmena advokátovi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje celkovú sumu (2 úkony v roku 2008) 6734 Sk, teda 223,52 €.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 4.

3. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. februára 2009